№ 2012 — 1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

[illegible] COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; [illegible] buitensteden ƒ 6,00; franko door het geheele Rijk. [illegible], *Gelden*, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau [illegible] COURANT.

MAANDAG, 5 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 3 December.

[illegible] wij hadden verwacht is gebeurd. De redevoering [illegible] den heer Groen in de zitting van eergisteren uitgesproken, heeft eene diskussie uitgelokt, die nog gisteren de gansche zitting heeft ingenomen.

De heer van Goltstein vangt al dadelijk aan met den heer Groen te bestrijden omtrent de quæstie van het lager onderwijs. Wel meende ook hij, dat niet alleen op wetenschappelijke vorming moest gelet worden; maar hij komt ten sterkste op tegen den eisch, dat zou acht moeten worden gegeven op de verschillende rigtingen in de godsdienst. Er moet éénheid in het onderwijs zijn.

De heer van Rappard is het met den heer Groen eens, dat de lagere school bij het bezorgen van onderwijs tevens moet opvoeden, zoodat daarvan de godsdienst onafscheidelijk is. Hij weet dat dit niet overal kan geschieden; maar verlangt zulks ten minste waar het mogelijk is. Hij wenscht uit dien hoofde, dat nog in dit zittings-jaar de voordragt van wet op het onderwijs in de Kamer zal verschijnen. Spreker is afkeerig van eene onopregte politiek en van transaktie; en van het oogenblik, dat hij bespeuren zou dat dit ministerie tot het systeem van transaktie zou willen overgaan, zou hij zijne ondersteuning, die hij thans gaarne geeft, stellig weigeren.

Na den heer Rede van Oudtshoorn, die de door de heeren Groen en van der Brugghen ontwikkelde beginselen deels bekampt, bekomt de heer van Hoëvell het woord, [illegible] anti-revolutionnairen bestrijden.

De heer van Hoëvell [illegible] over deze diskussie, omdat zij aanleiding geeft tot eene nadere kennismaking met de bedoelingen der tegenpartij, waarvoor hij vooral dankt de rondborstigheid van den heer van der Brugghen. Alvorens te komen tot de diskussie van den dag maakt hij den heer Groen opmerkzaam op eene illuzie, waarop hij hem betrapt heeft. De heer Groen namelijk heeft zeer zedigljk voor zijne partij al de eer genomen, dat er thans in Nederland »vrijheid van godsdienstige bijeenkomst", en »vrijheid van onderwijs" bestaat. Dat is eene anti-revolutionnaire bescheidenheid [illegible] rigting. De heer van Hoëvell nu heeft [illegible] heer Groen die illuzie niet te moeten laten behouden. [illegible] heeft wel gedaan. Ook wij hebben een woord daarover te zeggen. De heer Groen moest niet zoo kort van geheugen zijn, dat hij thans reeds vergeten heeft, welk eene magt de Katholieken hebben ontwikkeld tot verkrijging dier beide vrijheden. Zonder de Katholieken, zoo de »vrienden" alleen hadden gestaan, zouden die vrijheden misschien nog te zoeken zijn. Wij vergeten niet, dat de »vrienden" ons hebben bijgestaan in dien strijd. Maar wij gelooven ons in staat, om die vrijheden te verkrijgen en te behouden, ook zonder de medewerking der »vrienden", die wij tegenwel daarom niet afstooten; het zij verre. De heer van Hoëvell heeft er zich bij bepaald in herinnering te brengen, dat de liberalen de vrijheid eerst hebben verdedigd en later tot stand gebragt, toen hun het roer in handen is gegeven.

Maar, nu ter zake. Wij hebben gisteren omtrent de rede van den heer Groen reserves gemaakt. Er is te veel toeleg en list zigtbaar in de partij, om haar te kunnen vertrouwen. De heer van Hoëvell toont het aan [illegible] een gezegde van den heer van der Brugghen, die [illegible] gelijk het partijhoofd, gekonfijt is in behendigheden. De Groenen vragen om fakultatief van Staatswege gezindheids-scholen te mogen oprigten. De heer van der Brugghen nu heeft daarvan in naive openhartigheid gezegd: Geef ons dát en niets anders, en wij zullen ondanks de wet, wel verder komen van zelf. Er is geen kommentaar noodig om deze de rondborstigheid van den heer van der Brugghen te kunnen waardeeren.

De heer van Hoëvell bestrijdt de gezindheids-scholen van Staatswege op te rigten. Wij bekennen, dat er moeijelijkheid bestaat, om van de zijde der Protestanten te weten te komen, welke leer die der gezindte is; maar dit bezwaar bestaat niet aan de zijde der Katholieken. Op een ander punt slaat de heer van Hoëvell den bal geheel mis. Volkomen waar is het, dat het onderwijs een deel der opvoeding is; maar het is niet minder waar dat eene goede christelijke opvoeding zonder christelijk onderwijs moeijelijk en over het algemeen genomen onmogelijk is De bekwame spreker meent dat de inrigting van *kerkelijk* onderwijs zou zijn het begin van de ontbinding van den Nederlandschen Staat. Van zijn standpunt heeft hij volkomen gelijk. Maar zijn standpunt is volkomen valsch. In het systeem van den redenaar bestaat de Staat buiten de godsdienst; hetgeen blijkbaar in strijd is met de theorie en de ondervinding. De Staat rust zoo noodwendig op godsdienstige beginselen, dat zonder de godsdienst de Staat onmiddellijk en op verschrikkelijke wijze zou instorten.

Vervolgens gaat de spreker over tot de quæstie der hoogleeraren, en toont aan, dat juist datgene, waarop de »vrienden" zich beroepen, pleit tegen hetgeen zij vorderen. Den heer van der Brugghen, die op eene vierde hoogleeraarsplaats te Utrecht had aangedrongen, om er plaats te maken voor Ds. Beets, beteekent de heer van Hoëvell; dat de vraag, naar de beginselen van de »vrienden" gedaan, slechts zou kunnen leiden, niet tot de benoeming van Ds. Beets, maar tot de aanstelling van Ds. Meyboom, dewijl alleen de Groninger School te Utrecht niet is vertegenwoordigd.

Nadat de heer van der Brugghen eenige bedenkingen der tegenpartij had getracht te wederleggen, treedt de heer Schimmelpenninck van der Oye op, om op zijne beurt de anti-revolutionnairen [illegible]. Hij acht zich [illegible] te doen blijken, dat hij zich niet kan vereenigen met de beginselen in zake van onderwijs van de heeren Groen en van der Brugghen, die hij *gevaarlijk* en *verderfelijk* voor het Vaderland acht.

De heer Mackay kon bij zulken kamp niet achterblijven. Hij is tevens opgekomen tegen de onheilzame uitlegging, aan de heilzaam genoemde wet van 1806 gegeven door den heer Schimmelpenninck v. d. Oije. Overigens bestrijdt hij den heer van Hoëvell, om het systeem vol te houden, dat de Staat verpligt is acht te geven op de godsdienstige rigting der hoogleeraren van hervormde professoren aan de akademiën.

De minister van Binnenlandsche Zaken verklaart, dat hij niet kan treden in de ontwikkeling der beginselen, omdat hij ten aanzien dier voordragt wenscht in zijn geheel te blijven. Hetgeen zoo veel wil zeggen, als dat de minister nog eigenlijk geene beginselen omtrent dit punt bezit. Overigens zal hij

1°. wat het *bijzonder lager* onderwijs betreft, geheel handelen in den geest der bestaande verordeningen en de vrije scholen niet tegengaan. Hij beroept zich daarbij, te regt, op zijne gedragingen te dien aanzien in zijne betrekking van burgemeester van Amsterdam. Het is zijn voornemen op dienzelfden weg voort te gaan. Hij wenscht noch in deze, noch in andere aangelegenheden, volstrekt geene reaktie.

2°. Wat de openbare lagere school aangaat. De minister zal bij het opmaken der wet zooveel mogelijk in het oog houden de gemaakte opmerkingen van den heer Groen van Prinsterer. Intusschen, wat de wet van 1806 betreft, de minister meent, dat zij tot grondbeginsel heeft de *gemengde school*; zoolang dus die wet bestaat, moeten de gemengde scholen worden bevorderd. Theoretiesch beschouwd moet de minister verklaren dat naar zijne meening onderwijs en opvoeding niet moeten worden gescheiden; maar hij vraagt hoe dat praktiesch door den Staat is uit te voeren? De moeijelijkheid bestaat, de minister zegt het niet, maar het is toch duidelijk, in de verschillende protestantsche rigtingen, die veelvuldig en zeer uiteenloopend zijn.

3° Omtrent het hooger onderwijs herhaalt de minister, wat hij in de memorie van toelichting gezegd heeft, dat de regering niet kan treden in een letten op de verschillende rigtingen in de hervormde gezindte. Bij de benoeming van een hoogleeraar bevindt zich de regering niet op *kerkelijk* terrein. Dat is volkomen waar. En wij zien niet hoe de »vrienden" zich daaruit redden kunnen anders dan door het aanstellen van eigen hoogleeraren, die aan de akademiën vreemd zijn.

Verder verklaart de minister dat de akademie van wetenschappen zal worden uitgebreid door daaraan eenige andere vakken van wetenschap toe te voegen; en wat het observatorium betreft, dit zal te Utrecht worden opgerigt, zoodat men dat van Leiden kan missen. Te Utrecht zal ten slotte geen vierde professor in de godgeleerdheid benoemd worden, al mogt ook het amendement van den heer v. d. Brugghen worden aangenomen. Dit is immers eene aangelegenheid, die bij den Koning, niet bij de Kamer te huis behoort.

Vervolgens heeft de heer Thorbecke de drie hoofdpunten geschetst waarover de beraadslaging heeft geloopen.

1°. De betrekking der Regering op het gebied van wetenschappen en kunsten; 2°. die der Regering in den wijdsten omvang genomen tot het onderwijs; en 3°. hetgeen voor het vervolg en wat van de tegenwoordige Regering van meer dan ééne zijde wordt verlangd. Omtrent het *eerste* punt heeft hij zich de behandeling daarvan voorbehouden bij de afzonderlijke artikelen van het hoofdstuk. Ten aanzien der twee andere punten is hij hoofdzakelijk opgekomen tegen de beweering dat het onderwijs niet op dezelfde hoogte van ontwikkeling staat als de stoffelijke welvaart, terwijl men niet heeft kunnen aantoonen dat daaraan meer moest gedaan worden dan gedaan is. Vervolgens gaf de spreker de drie hoofdpunten aan, welke de Regering z. i. met opzigt tot het onderwijs heeft te betrachten:

1°. Te letten op de zedelijkheid en bekwaamheid der onderwijzers;

2°. te letten op de inrigting van het onderwijs op de openbare van overheidswege opgerigte scholen en ten aanzien dier scholen den pligt te regelen van de landsregering en van de provinciale en plaatselijke besturen;

3°. te waarborgen de algemeene vrijheid in het stuk van onderwijs. In de ontwikkeling daarvan gaf hij als zijn gevoelen te kennen, dat de Regering en de wetgeving het meest het oog moeten hebben gevestigd op het middelbaar onderwijs, terwijl hij, wat het hooger onderwijs betreft, wel toegaf, dat daarin gebreken worden gevonden, maar waaromtrent hij meende, dat men het van de ongunstigste zijde had beschouwd. Vervolgens de verschillende sprekers in het bijzonder beantwoordende, is hij vooral opgekomen tegen de voorstelling der anti-revolutionnaire partij, alsof de verkregen vrijheid tot oprigting van bijzondere scholen zou zijn een *zege*, door die partij behaald op de *vrijzinnige* partij. De inwilliging daarvan door het vorig gouvernement was alleen gegrond op het gevoel van regt en waarheid, maar ging niet uit van de beginselen der anti-revolutionnaire partij. Hij bestreed daarbij in zijn verder betoog de mogelijkheid of uitvoerbaarheid om ten aanzien van het godgeleerd onderwijs op de hoogescholen, te letten op de verschillende rigtingen in het hervormd kerkgenootschap. De spreker betreurde voorts de voorstelling van den heer van Rappard, die zich uitdrukkingen had laten ontvallen, in strijd met de parlementaire gebruiken, die niet gedoogen den naam en den persoon des Konings in de wetgevende vergadering voorop te zetten. Ten slotte waarschuwde hij tegen de doordrijving der beginselen van de anti-revolutie-partij, daar hunne vragen niets anders strekken dan tot hernieuwing van de onzaligste godsdiensttwisten.

Nog eenige sprekers hebben het woord gevoerd. Vooral heeft de heer Groen beantwoord de heeren Thorbecke, van Hoëvell en den minister. Hij heeft, aan het slot zijner rede, de teleurstelling en het leedwezen der anti-revolutionnaire partij betuigd over het gebrek aan toezeggingen en beloften van wege de Regering. Hij meent te ontwaren voortzetting der politiek van het vorig gouvernement, en hij eindigt met de Regering te waarschuwen, dat zij de anti revolutionnaire partij niet te ligt telle en zich zelve niet te sterk wane. De krisis van April is nog niet voorbij. De strijd duurt voort; geen transaktie, geen pacifikatie. — Men ziet het, de »vrienden" lijden nog altijd aan illuziën.

De zitting is daarna tot heden gescheiden.

Wij nemen gaarne de onderstaande rektifikatie op, ons uit het Utrechtsche geworden. Onze lezers zullen opmerken, dat het door ons vooruitgezette door de onnaauwkeurigheid, welke in de onderstaande regelen hersteld wordt, niet wordt verzwakt. Na dit weinige geven wij het woord aan onzen korrespondent:

»Jl. Zaturdag avond mogt ik een artikel lezen in den *Tijd*, volgende op dat over de verkiezing van den heer van Heemskerk te Haarlem, waarin over de onbillijkheid der verkiezingen van leden der Provinciale Staten waarnig wordt gesproken; doch tot mijn leedwezen heb ik in dat artikel eene onnaauwkeurigheid opgemerkt, welke ik vermeen te moeten kenbaar maken. Ik heb namelijk gelezen, als zouden er na 1848, 4 à 5 groote steden uitgezonderd, geen enkel Roomsch-Katholiek als lid der Provinciale Staten zijn verkozen; en dit is bezijden de waarheid. In 1850 zijn voor deze Provincie als Roomsch-Katholieke leden der Staten verkozen, de heeren H. G van den Bergh in het Hoofdkiesdistrikt Amersfoort en H. Dolmans en J. C. van der Heijden in het toenmalig Hoofdkiesdistrikt IJsselstein: de eerste bij dadelijk volstrekte meerderheid en de twee laatsten bij herstemming.

»De heer van den Berg voor de eerste aftreding niet uitgeloot zijnde, is alzoo tot 1856 zitting blijven houden; maar de heeren Dolmans en van der Heijden zijn uitgeloot om in dit jaar af te treden en, hoewel beide onder de dubbeltallen voor de herstemming in de tegenwoordige Hoofdkiesdistrikten IJsselstein en Breukelen begrepen zijnde, zijn zij echter bij die herstemming in de beide distrikten wegevallen en door Protestanten vervangen.

»Het is nu wel waar dat de 41 leden der Provinciale Staten van Utrecht maar 1 Katholiek meer bezitten, doch drie zijn er toch 3 jaren lang in opgenomen geweest.

»Ik heb alleen gemeend verpligt te zijn U met de toedragt van deze zaak van naderbij bekend te maken, ten einde, zulks geraden oordeelende, op bovengemeld artikel terug te kunnen komen."

Wie, die het vernuftige werk der gravinne Ida Hahn-Hahn, *van Babylon naar Jeruzalem*, heeft gelezen, waarin zij haren moeijelijken doortogt van de dwaling naar de waarheid, met zoo levendige kleuren beschrijft, wie, die deze met zoo veel waarheid en gevoel geschilderde reis heeft doorbladerd, heeft niet insgelijks verlangd de tweede katholieke pennevrucht dezer begaafde vrouw in te zien, wanneer zij na langdurig zwoegen bezit heeft genomen van de waarheid, en »*uit Jeruzalem*" meldt, wat zij daarin bevredigends gevonden heeft? De drukker en Uitgever R. G. J. Sladoot, te Groningen, had een goed werk gedaan met het geschrift der gravinne, *van Babylon naar Jeruzalem*, den lezers in onze taal ter lezing aan te bieden. Het is ons aangenaam te vermelden, dat hij thans ook aan het Nederlandsche publiek de goede dienst bewijst van hun het tweede werk der gravinne, *uit Jeruzalem*, in een Hollandsch kleed ter lezing voor te stellen. Die het oorspronkelijke niet leest, schaffe zich ten minste de vertaling aan. Niemand, wie hij ook zij, zal deze beschrijving van het diep gevoeld geluk der afgestredene ziel, die haren dorst laaft aan de helder vloeijende wateren der waarheid, doorbladeren, zonder bezield te worden met ten minste een gedeelte dier zoete vertroostingen, die de hooggeplaatste vrouw den tooi der wereld hebben doen afleggen, om verpoozing en rust in de liefde Gods te zoeken, onder het kleed der religieuse, aan de voeten van het Kruis.

Wij wenschen de vertaling van den heer Sladoot te Groningen in veler handen.

De uitgever J. T. Sommer, te Almelo, heeft, onder den titel van *Splinters van het Kruis*, een vertaling van de *Leerrede op het feest van den H. Jozef* door Alban Stolz in het licht gegeven, die geene aanbeveling behoeft voor wie Alban Stolz kent ee waardeert.

In eene korrespondentie uit Rome, medegedeeld door het katholieke journaal van Dublin, de *Weekly Telegraph*, lezen wij:

Het gebeurt zelden dat ik iets heb te verhalen van eenig belangrijk kunstwerk, dat uit Engeland naar Italië komt. Daarom zult gij wel verbaasd ophooren dat er thans van wege een Engelsch minister zekere kunstwerken zijn aangeboden als eene betuiging van eerbied en hoogachting. Het ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft aan den heer Freborn een prachtig exemplaar gezonden van een werk van zeven deelen in folio, inhoudende de afbeeldingen van de fraaiste voorwerpen der groote Londensche tentoonstelling, vergezeld van een zeer loffelijk schrijven van Lord Haddington, uit naam van Lord Clarendon. Dit geschenk is van wege het gouvernement van Hare Britsche Majesteit aan Pius IX aangeboden. Bij dit kunstwerk waren nog twee exemplaren gevoegd van eene grammatica in de Birmaansche taal, onlangs door een Engelsch taalkundige in 't licht gegeven. Lord Clarendon heeft zijn verlangen te kennen gegeven dat een exemplaar aan den Paus zou worden geschonken en het ander aan de bibliotheek der Propaganda.

Bij de plaatselijke cholera-kommissie alhier zijn op 1 en 2 December aangegeven 1 lijder en 1 overleden.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam, is op 1 December aangegeven: geene cholera-lijders.

Staat der Nederl. bank op 30 Nov. jl.: Omloopende bankbiljetten *f* 77,870,965; saldo's van rekeningencourant *f* 38.780,677 62; munt- en munt-materiaal *f* 88,270,931 72.

'sGRAVENHAGE, 2 Dec. Door Z. Hoogw. Mgr. van Vree, Bisschop van Haarlem, zal den 12 dezer in de Hofkerk, den 13 in de kerk van de H. Theresia (Westeinde), den 14 in de kerk van den H. Antonius (Prinsengracht), den 15 in de kerk van den H. Willibrordus (Assendelfstraat) aan de geloovigen het H. Vormsel worden toegediend.

LUXEMBURG, 27 Nov. Gisteren avond is het lang verwachte verbod betreffende den uitvoer van aardappelen naar Frankrijk en België verschenen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 Dec. Men wil thans dat de wapenstilstand tusschen Rusland en Turkije slechts drie weken zal duren. Ook wordt verzekerd dat de generaal Gortschakoff bevel zou ontvangen hebben om niet over den Donau te gaan.

Men mag het er voor houden dat de diplomatie, na zoo herhaalde malen reeds in de Oostersche quæstie, de ondervinding gehad te hebben, dat hare wijsheid te kort schiet en dwaasheid wordt, thans in een toestand van besluiteloosheid verkeert, en niet meer weet, hoe zij te midden van het wapengedruisch der elkander bestokende legers, den vrede zal handhaven en Europa in slaap wiegen met het verouderde liedje! vrede, vrede en geen gevaar.

Wat de vijandelijkheden zoo in Europa als Azie betreft, blijkt het telkens meer, dat men er weinig of niets met zekerheid van weet, wijl door de versnelde middelen van kommunikatie voor een ieder de gelegenheid openstaat om te verspreiden al datgene wat hem in den zin valt, of dat overeenkomt met bijzondere inzigten of belangen."

— De keizer en de keizerin zijn van Fontainebleau terug gekeerd.

ENGELAND.

LONDEN, 1 December Men leest in den *Standard*: Er zijn te Madrid, naar men zegt, verontrustende tijdingen uit Portugal ontvangen. In Porto moet een opstand hebben plaats gehad tegen het regentschap der koninklijke echtgenoote. Naar luid van een brief uit Badajoz van 4 November, opgenomen in den *Clamor publico* zou het 13de regement infanterie in de streken van den Douro zijn opgestaan en Don Miguel hebben uitgeroepen. Reeds moeten aanzienlijke voorstanders van Don Miguel een grooten aanhang geworven hebben.

In de algemeene korrespondentie van Madrid vindt men dezelfde geruchten vermeld, met bijvoeging echter dat het Spaansche gouverment geene officieele tijding hiervan had ontvangen, zoodat men het verhaal in twijfel begint te trekken.

— In de Assemblée nationale wijdt men een artikel aan de schandalen, die in het Groothertogdom Baden tegen de Katholieke Kerk worden gepleegd, onder anderen merkt men er deze regelen in op:

»Wij weten niet of de Katholieken van Baden kunnen rekenen op de bescherming en den invloed van Frankrijk, welke eertijds aan alle vervolgde Katholieken waren toegezegd. Maar dit voor het minst is zeker, dat zij ten allen tijde onze sympathie hebben, en dat wij ze zullen te hulp komen met onze geldelijke offers, wanneer men ze in boete beslaat en berooft van al hunne inkomsten, gelijk men het bereids doet. De *Deutsche Volkshalle* is in beslag genomen, nadat zij eene oproeping gedaan had aan al de priesters van Duitschland en den vreemde, om inzamelingen te doen ten behoeve der geestelijkheid in Baden. God zij gedankt, de *Assemblée nationale* loopt dat gevaar niet, en zij kan dezelfde oproeping rigten niet slechts aan alle priesters, maar aan alle Katholieken."

— De *New-York-Commercial-Advertiser* meldt dat de Keizer van China gevlugt is, en verklaart deze tijding te ontleenen uit een brief van den heer Parker, sekretaris van legatie der Vereenigde Staten. De brief is gedateerd 3 September. De Keizer zou den 2 Augustus de wijk genomen hebben in Tartarijen. De troepen der opstandelingen bevonden zich toen op zes dagreizen af stand van Pekin. Ook de Engelsche konsul heeft van deze gebeurtenis berigt ontvangen; doch bleef ... echter in twijfel trekken.

De Londensche bladen deelen voorts verschill... berigten uit China mede, die grootendeels met el... der in strijd zijn. Volgens sommigen zouden de ... standelingen groote vorderingen maken en hunne ... overingen steeds uitbreiden; volgens anderen zou ... niet met zekerheid kunnen zeggen, wat er op ... oogenblik van den burgeroorlog moet geloofd worde... wijl men nu eens de overmagt aan de keizerlijke tr... pen toeschrijft, en dan weder aan het leger der ins... genten. De *Globe* echter wil den voorspoed der re... len, en knoopt er de volgende redeneringen aan va...

»De Chineesche opstandelingen schijnen onafgebro... voorspoed te hebben. Dit is ongetwijfeld toe te sch... ven aan den bijstand dien zij allerwege bij de bevolk... vinden; tot nog toe hebben zij geenen tegenstand o... moet dan bij de keizerlijke troepen. De Keizer schi... thans zijne hoop vooral te bouwen op de waarschijnl... heid van eenen inval der Tartaren in het Chines... rijk; het laat zich aannemen dat hij van die stamv... wante volken hulp heeft gevraagd, maar het is niet ... verwachten dat de krijgshaftige bevolking van Thibet ... Tartarije eene hopelooze zaak zullen willen schrage... Ook zegt men dat het Chinesche keizershuis zelfs ond... de Tartaarsche volksstammen gehaat is; en een Ta... taarsche inval zou misschien zoo wel dat huis als ... hoofden des opstands ter neder werpen en aan Chi... een nieuw geslacht van Tartaarsche heerschers geven.

»Welke gevolgen de zege des opstands zal hebbe... is nog niet te voorzien. Denkelijk zou hij gevolgd wo... den door eenen strijd onder de hoofden der revolu... en door de splitsing van China in onderscheidene rijke...

»Tot nog toe heeft Europa zich in den Chinesch... burgerkrijg onzijdig gehouden. Doch de tijd kan ni... lang meer uitblijven waarop wij voor de zaak der me... schelijkheid en der orde zullen moeten tusschen beid... komen. Het zal voor de Westersche mogendheden o... mogelijk worden, de voortduring lijdelijk aan te zi... van menschenslagting en van burgertwisten die h... handelsverkeer afbreken en den voortgang der besch... ving stremmen.

»Opmerkelijk is het dat wij nog niets weten van d... eindbedoelingen van de leiders des opstands. Hoe mee... de opstand eene zegevierende revolutie wordt, des t... meer bemerkt men bij de opstandelingen een verde... king-barend stilzwijgen over het onderwerp der gods... dienst. Het moet nog blijken of de liberale en chris... telijke gezindheid door sommigen der leiders aan de... dag gelegd, ernstig gemeend was of alleen moest dienen om den bijstand of althans de onzijdigheid der buitenlanders te winnen."

DUITSCHLAND.

KEULEN, 1 Dec. Door den Aartsbisschop van Keulen is een mandement afgevaardigd om op Zon- en Feestdagen van den kansel te worden afgekondigd, waarin onder anderen bevolen wordt, dat 1°. In alle kloosters en kerken zal den eersten Zon- of feestdag na afkondiging van het mandement, eene bedestonde *coram exposito Ss. Sacram*, gehouden worden, waarin de rozenkrans en de Litanie van alle Heiligen zullen gebeden worden. 2°. Allen Priesters van ons Aartsdiocees gelasten wij van af de ontvangst van dezen lastbrief tot nadere herroeping toe, in de H. Mis het *oratio pro quacunque tribulatione*, naar het voorschrift der rubrieken te lezen. 3°. In alle kerken en kloosters zal na de H. Mis op Zon- en feestdagen het gebed ter eere der vijf wonden van Jezus Christus voor de verdrukte Kerk gedaan worden. 4°. Allen geloovigen van het Aartsdiocees worden genoodigd dat gebed met hetzelfde inzigt in hunne gezinnen gemeenschappelijk of voor zich zelven vaak te doen.

— De gevangen genomen priester Franz Toprano van Werboekhansen, lezen wij in de *Volkshalle*, is blind. Wat te doen om den herderlijken brief van den Aartsbisschop voor te lezen? Zou hij die omstandigheid zich ten nutte maken, om den algemeenen slag te ontwijken? — »Neen, dat nooit!" Is zijn antwoord; van de eer om voor zijne Kerk te strijden en te lijden, wil hij voor geen prijs afzien: Zijne eerwaarde schier tachtigjarige moeder leest drie dagen lang, met vaste stem haren eerwaarden zoon den herderlijken brief voor, tot dat hij dien van buiten kent, en zoo toegerust bestreedt hij den kansel.

— Baden, 24 Nov. Het ministerie van Binnenlandsche zaken heeft het volgende bevelschrift gezonden aan alle de openbare ambtenaren in het Groothertogdom. De Herderlijke brief dien Mgr. de Aartsbisschop den 11 dezer maand heeft uitgevaardigd, is den landsheerlijken specialen kommissaris niet is voorgelegd geworden. Zij dien die brief afkondigen of verspreiden zijn mitsdien ingevolge den landsheerlijke ordonnatie van 7 dezer strafbaar. Ten gevalle van de katholieke geestelijkheid beveelt men echter den grooth. ambtenaren, tegen hen als zij zich, met het oog op hunne staatsburgerlijke pligten, niet ontzien den Herderlijken brief af te kondigen, in den regel te straffen met eene geldboete, in verhouding met de persoonlijke gesteldheid van den

geestelijke, en inachtneming der omstandigheden, doch die niet minder mag zijn dan *f* 10. Mogten bereids tegen eenige geestelijken gevangenisstraffen aangewend zijn, dan *kunnen* die mitsdien in geldboeten veranderd worden. Van de in den herderlijken brief vervatten bijzondere godsdienstige onderwerpen — gelijk van zelf spreekt — behoeft niet gewaagd te worden.

»WECHMAR."

Karlsruhe, 26 Nov. Tot eene vaste grondstelling, waarop voortaan de kerkelijke quæstie zal behandeld worden is »tot hiertoe het ministerie nog niet gekomen". Ten einde niet langer onder de verdenking te blijven dat men de Kerk wil vervolgen, en men de overtuiging heeft verkregen dat eene strenge handhaving der maatregelen van 7 dezer maand onuitvoerbaar is, gaat men in sommige gevallen gematigder te werk, in andere strenger, ten einde men niet de meening opvatte dat men op den ingeslagen weg terugkeert. Immers een groot staatsman heeft gezegd: »Niets valt den mensch moeijelijker dan te moeten bekennen, dat hij gedwaald heeft."

Van de Bodenzee. Gisteren den 24 Nov. heeft zich de geestelijkheid van het landkapittel Linzgau, bij den heer pastoor en deken te Weildorf vereenigd ten getale van 27 priesters. Allen besloten den herderlijken brief den volgenden zondag voor te lezen en in alles den last van den heer Bisschop wat kerkelijke aangelegenheden betreft, volkomen uit te voeren.

Van de Wurtembergsche grenzen wordt gemeld, dat van een zeer invloedrijke zijde dringende vertoogen zijn gedaan ter zake van de aanhangige maatregelen tegen den Aartsbisschop. Door het kapittel Gmund is gezonden een adres aan den H. W. Aartsbisschop van Freiburg, welk adres door 30 geestelijken is onderteekend.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 3 December.

ONDERTROUWD (1 Dec.): J. de Verwer met H. B. Te Winkel.

GETROUWD (1 Dec): F. Machielsen met M. Tromp, wed.

BEVALLEN (1 Dec.): C. W. Schrijver, geb. de Clercq, Z. (2 Dec.) - M. O. W. Hoebe, geb. van Dorth, Z.

OVERLEDEN (30 Nov.): A. F. B. Mirani, 32 j. - J. B. Schöne Jr., 61 j. — (1 Dec.): A. Lind, 8 m. — (2 Dec.): G. A. van de Moer, 8 m.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		2 DEC. 4½ u. gebl.	3 DEC. 4 u.	gebl.
Nederl. Werkel. Sch. à	2½ pCt.	61¼	61 3/16 à 61¼	61¼
Dito [illegible]	3	73[illegible]	73[illegible]	[illegible]
Dito Dito	4	92[illegible]	92[illegible]	[illegible]
O. I. Leening 1844	4			
Amortis. Syndic.	3½	91½		
Handel-Maatschappij	4½			
Aand. Rijn-Spoorweg				
Aand. Holl. S. M.				
Obligatien				
België, Obligatien 1844				
Cert. bij de Belg. Bank	2½			
Dito bij Rotsch en Volksv		49⅞		
Frankrijk, Obligatien	3			
Spanje Nieuwe	1	21 9/16	21⅝	21 11/16
Dito	3	46	45¾	
Dito Binnenl. à 5/m		41	41⅛	41¼
Coup. Bewijzen		5 7/16		
Amortisable Schuld				
Portugal te Londen	5	36 1/16	36 3/16	36¼
Dito uitgestelde		15¼		
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	103⅞	103¾	103¾
Dito Dito 1828 en 1829		102¾	102¾	102¾
Cert. bij d°. 1831 en 1833		96¼		
Dito	4½	95		
Dito bij *Hope*	4	8[illegible]	8[illegible]	
Dito bij *Stieglitz en C°.*				
Dito bij id. 5de Serie	4	87½	87½	
Cert. te Hamburg	5			
Inschrijving in Assignat.	6			
Cert. van dito		68⅞		
Polen, Certifikaten	4	81¼		
Dito Aand. à fl. 500				
Dito met Lot. à 300				
Amerika, Bank-Actiën		4		
Pruissen, Aand. met Lot. R. 50 *f*				
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	75 11/16	75¾	75 13/16
Dito 1852				
Dito 1847	2½	39	39⅛	39 3/16
Dito 1851	2½	39	39⅛	39 3/16
Dito 1849	5	90¼	90¼	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*				
Dito	4	67		
Letter B	5	90¼	90¼	
Aand. met Loting fl. 500				
Nieuwe dito à 250				
Napels, Cert. *Lam en Bonner*	5 pCt.			
Brazilië te Londen 1824	5	94½		
Dito Leening 1843	5			
Peru	4½			
Mexico Nieuwe	3	23	23	
Venezuela à £ 100	3½			
Grenada à £ 100	2			
Dito, Uitgestelde		7 5/16		
Ecuador à £ 100		3 1/16		

Mexiko ontbepaalde 22¼.

Tot onveranderde doch vaste prijzen leverde de handel in geen der genoteerde fondsen iets meldenswaardigs op.

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt, Prolongatie 4 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55 9/16	Livorno	2/m.	*f* 38⅝
»	zigt	» 56 1/16	Napels	»	» 83
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 1.85
»	½/m.	» 55⅜	Weenen	6/w.	» 30
Madrid	3/m.	» 242	Augsburg	»	» 35⅜
Cadix	»	» 242	Frankfort	»	» 98½
Seville	»	» 239	Hamburg	2/m.	» 35⅛
Bilbao	»	» 240	»	zigt	» 35½
Lissabon	»	» 41	Londen	2/m.	» 11,55
Porto	»	» 41	»	zigt	» 11,65
Genua	2/m.	» 45¾	Rotterdam	»	» ¼

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 2 Dec. Belg. leen. 2½ pc. 53½, 1840, 1842 4½ pc. 96, 1852, —; Spanje 1—3 pc. 21 5/16; Binnenl. 3 pc. 41⅜; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 79¾

PARIJS, 2 Dec. Fransche 3 pc. 74.60; 4½ pc. 100.25; Spanje 3 pc Binnenl. 42; id. 1 pc. 21⅛; Russen 4½ pc. —; Met. 5 pCt. —; Romeinsche Leening 1850 94¼.

MADRID, 29 Nov. Spanje 3 pc. 42 1/16; 1—3 pc. 22⅜; Cert Coup. —; Bank S. Fernando —.

LONDEN, 2 Dec. Cons. kont. 94⅞ a —; op tijd 94⅞ a —; Braz. 97 a 99; 1829/39 97 a 99; 1852 93 a 95; Den. 3 pc. 81 a 83; 5 pc. 102 a 104; Ecuad. 5 a 5¼; Gren. 19½ a 20½; Uitgest. 7⅝ a 7⅞; Mexiko Nieuwe 24⅞ a —; Peru 4½ pc. N. 71½ a 72½; Uitgest. 50 a 51; Rusl. 1822 5 pc. 111 a 113; (N.) 4½ pc. 98 a 99; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 41½ a —; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 22⅛ a —; 3 pc. 45¾ a 46; Coup. cert. 5¼ a 5½; Passive 4¾ a 5, Holl. 2½ pc. 64 a —; id. 4 pc. 95 a 95½; Venez. 31 a 33; Uitg. 13 a 14; Wissel op Amst. *f* —.—; 3/m. —.—; Grieken 1824 — a —.

BERLIJN, 1 Dec. Pruissen 3½ pc. 91; Loten —; Rusland Stiegl. 4 pc. 93½; Pools. 4 pc. 87; Loten fl. 500 —; Oost. Met. 5 pc. 80; Amsterdam zigt 142⅜, id. 2/m. 141⅜.

HAMBURG, 1 Dec. Rusl. Cert. 100½; Den. 3 pc. 79; 5 pc. 96¼; Oostenrijk Met. 5 pc. 91; Spanje 1—3 pc. 20; Binnenl. 3 pCt. 37¾; Mexiko 18⅝.

FRANKFORT, 2 Dec. Met. 5 pCt. 79, W. Bank-Aktiën 1342; W. Loten fl. 250, 115; Spanje 1 pCt. 21 3/16; id. 3 pCt. 40¼; Wissel op Weenen 102.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 3 December.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. De omzettingen waren van weinig belang met zeer vaste prijzen en terughoudende verkoopers.

THEE. Op spekulatie zeer gevraagd, vooral in de *Java*-soorten der laatste Veiling, waarvoor men bij partij een avans van 7 tot 10 [illegible]

[illegible] Door het ingetreden winter-saizoen hebben de [illegible] zendingen opgehouden, waardoor dit artikel zeer gedrukt is geworden. — De handel heeft zich alleen bepaald tot kleinigheden in de tweede hand voor dadelijke behoefte. — Door eenige aanvoeren bestaat de eerstehands voorraad in cirka 1800 vaten *Noord-Amerikaansche*; cirka 7000 pakken *Java*, waaronder 1486 pakken Plantage *Grisar* van indirecten aanvoer; 1070 ceroenen *Giron* en 200 kisten *Seadleaf*. — In veiling zijn tegen 9 dezer aangeslagen 431 ceroenen *St. Domingo*, 20 c. *Cuba*, 51 c. *Havana*, 43 c *Zuid-Amerikaansche*, 28 kisten *Seadleaf*, 340 pakken *Java*, 80 p. *Portorico* en 115 kanassers *Varinas*.

SUIKER. *Ruwe*. In de op 30 ll. gehoudene veiling over 478 kisten beschadigd wit *Bahia*, is alles vrij grif van de hand gegaan, van *f* 23 tot 29 na kwaliteit en beschadigdheid; verder zijn nog onder de hand afgedaan: 2157 kranjangs *Java* N° 13 tot *f* 30½ voetstoots, zeilende per *Baltimore*, alsmede een klein partijtje *Java* zeilende tot de November-middelprijzen, waaruit men kan afleiden dat de markt vrij vast is gebleven. — In veiling zijn aangeslagen tegen 6 dezer: 807 vaten *Surinaamsch*. — *Geraffineerd* voor uitvoer. De prijzen zijn wel niet hooger, ofschoon de omzettingen in vergelijk van het jaargetijde van groot belang zijn geweest. Van *Crushed* zijn verkocht: B. k, 400 mille kilo N° 1 en N° 2 tot *f* 31½ en 30¼ te leveren in deze maand en 1200 mille kilo N° 1 en 2 tot *f* 31¾ en 30¾ te leveren in January 1854; 160 mille kilo S & T N° 1 en 2 tot *f* 31½ en 30½ voor dadelijk en 400 mille kilo W & Z tot *f* 30 te leveren tot 20 dezer. — In *Consumtie* zijn de prijzen onveranderd gebleven en moeten wij ons op laatste prijsopgave beroepen.

SPECERIJEN. Voor *Notenmuskaat* in Prima soort heeft zich op de verhoogde prijzen meer kooplust voorgedaan en wordt nu op 205 cs. gehouden; tweede soort tot 188 a 190 cs. gedaan. — *Foelij* en *Nagelen* nominaal.

GEDROOGDE FRUITEN zeer stil met weinig handel.

RIJST Hierin is deze week weinig afgegaan, tengevolge der ingevallen vorst. *Aracan* gepeld tot *f* 10¾ aangeboden. Gepeld *Java* tot *f* 10½ gezocht en niet onder *f* 10¾ a 11½ na kwaliteit te bekomen.

POTASCH iets hooger gehouden; Petersburger in loco *f* 14¼ E.; Toscaansche *f* 14¾ a 15; Amerikaansche zonder voorraad.

VERFWAREN. Algemeen stil, prijzen van de hoofd artikelen geheel onveranderd, doch geen meldenswaardige transactie te berigten. — Van *Divi Divi* is een partijtje tot *f* 5¾ verkocht. — *Meekrap*. Blijft meer aangeboden, vooral in de mindere soorten, die dan ook iets lager werden afgegeven. — Mooije heldere Prima soorten houden ten volle prijs.

STERKE DRANKEN. *Genever* wederom iets lager; eerste soort 100 °/₀ *f* 23½, tweede soort *f* 22½. — *Moutwijn* 91 °/₀ *f* 18½ pr. vat a kont.

METALEN. *Banca Tin*. Nadat het gebleken is, dat de verzendingen in de vorige maand nog al aanzienlijk zijn geweest en de voorraad sterk is afgenomen, heeft zich de kooplust aanmerkelijk verbeterd. Eenige partijen zijn tot *f* 74 van de markt genomen, en blijft deze prijs nu te vergeefsch biedende. — *Koper*. *Ruw*. De prijsvorderingen zijn wederom verhoogd hoewel er van de belangrijke voorraad in de eerste hand weinig afgaat. Paschkoff *f* 77; Demidoff *f* 75; Kroon *f* 73; Drontheimer *f* 71.

VETWAREN. *Traan*, *Talk* en *Smeer* geheel onveranderd. *Ansjovisch* zonder handel.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 3 Dec. Tarwe. 130 ℔ witb. Pools. *f* 485; 128 ℔ b. dito *f* 460.

SCHIEDAM, 2 Dec. Rogge. Gedurende deze week vertoonde zich weinig kooplust dan tot lagere prijzen; daar houders echter weigerden lager af te geven, ging er niet veel om en noteerde men alleen: 142/2 ℔ jar. Libau *f* 317 6/w.; 141/2 ℔ Archangel *f* 304 1/m.; 140/2, 141/2 ℔ dito *f* 301, *f* 303 1/m.

Garst. Hierin was de handel ook zeer beperkt tot de volgende prijzen, als: 128/2 ℔ Koersche *f* 270 3/m.; 128/2 ℔ Libau *f* 268 6/w. In publieke veiling werd heden verkocht een partijtje meer en min beschadigde kleine Deensche van *f* 188 tot *f* 171, benevens *f* 3 per Last voor veilingskosten.

Moutwijn, ging Zaturdag op *f* 19½ en Maandag op *f* 19 terug. Niettegenstaande alstoen veel gekocht werd, kon men Dingsdag a *f* 18¾ en Woensdag a *f* 18½ naar genoegen koopen, gisteren en heden weigerde men lager af te geven.

Jenever *f* 22.50. — Amst. Proef *f* 28.75.

MIDDELBURG, 1 Dec. Tarwe, puike jarige Zeeuwsche *f* 16 a 16,75, puike Nieuwe *f* 16,75, gewone soorten *f* 16,50; puike jarige Walchersche *f* 17,50 a 17,75, enkeld *f* 18, puike Nieuwe Walchersche *f* 17, 17,25, 17,50 en *f* 17,75 naar deugd, mindere soorten *f* 16; Zomer puike *f* 13,50, mindere *f* 13 a 12. — Rogge. Puike Nieuwe *f* 12, jarige *f* 11,25 a 11,35 naar kwaliteit. — Gerst. Winter *f* 8,50; Puike Zomer *f* 7,40. — Walchersche Witteboonen *f* 13 a 13,75; Dito Paardeboonen *f* 7,75, meestal *f* 8 a 8,10; Dito Bruineboonen *f* 14 a 14,25 naar kwaliteit. — Walchersche Groene Erwten de kleine *f* 11,75 a 12,25, groote *f* 12,75 a 13,50. Zeeuwsche Erwten *f* 11; dito Paardeboonen *f* 7,75; Zeeuwsche Duive- of Schapeboonen *f* 8 a 7,90. — Koolzaad *f* 13,25. — Raap-Olie *f* 40,50. Patent-Olie *f* 42,50. Lijn-Olie *f* 33,50 pr. Vat. — Harde Lijnkoeken *f* 11,50 pr. 104 stuks.

ANTWERPEN, 2 Dec. *Koffij*. Heden zijn verhandeld 829 balen St. Domingo.

Huiden De verkoopen in deze week hebben bestaan in 1000 stuks Buenos-Ayros tot vaste prijzen.

Granen. Tarwe is iets hooger verkocht. Rogge weinig aangeboden en hooger gehouden.

LONDEN, 1 Dec. *Ruwe Suiker* met weinig zaken. — *Geraffineerd* in Crushed zeer vast.

Koffij. Native vast op 47 a 47 s. 6 d. voor goed ordinair. Plantage tot volle prijzen blijft gevraagd.

Thee. De houders zijn zeer vast in hunne vorderingen: Ordinair Congo 1 s. 3 d.

Talk willig. Petersburger 56 s. 3 d.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT.

Op Maandag 5 December, 's avonds ten vijf ure.

N° 1. Een Huis, Tuin en Erve, Keizersgracht, RB 7.
2. Een Huis, Tuin en Erf, Keizersgracht, KK 34[illegible].
3. [illegible]
4. Een Huis, Achterhuis en Erve, Heerengracht, LL 178.
5. De Boeren-Hofstede *Bouwlust*, in de Sloterdijker Meer, groot b. [illegible] } te zamen in slag.
6. Zes Kampen Wei- en Hooiland, als voren, groot b. 10.4230. } te zamen in slag.
7. Een Huis, Stalling, Tuin en Erve, als voren.
8. Een Huis, Achterhuis en Erve, Geldersche Kade, N 426.
9. Een Huis en Erve, Nieuwe Leliestraat, MM 464.
10. Een dito, N. Z. Achterburgwal, G 297. } te zamen in slag.
11. Een dito, als voren, G 298. } te zamen in slag.
12. Een Huis en Erve, Prinsengracht, JJ 238.
13. Een dito, Foeliestraat, U 273.
14. Een dito, Oude Kapelsteeg, M 272.
15. Een Pakhuis en Erf, *Riga*, Brouwersgracht, UU 751 en 752.
16. Een Huis en Erve, Prinsengracht, GG 575.
17. Een dito, Pijpenmarkt, in de Melkmeisjessteeg, E 466.
18. Een Koetshuis, Stalling en Erf, Nieuwstraat, H 474.
19. Een Huis en Erve, Hartenstraat, LL 197.
20. Een dito, Langestraat, SS 155.
21. Een dito, aan de Overtoomsche Vaart, Gemeente Nieuwer-Amstel, J 12.
22. Een dito, als voren, J. 39.
23. Een dito, als voren, J 40.
24. Een dito, als voren, J 41.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 2 Dec. J. Berg, Norma, [illegible] Havre.

UITGEZEILD:

TEXEL, 2 Dec. K. Haasnoot, Eensgezindheid, Batavia. - J. C. Londt Hzn., Johannes Albertus, Suriname. - J. van Zameren, Iris, Constantinopel. - H. Schuring, de Stad Edam, Marseille.

ADVERTENTIEN.

(3509) Op den 1en December 1853 verloste te Alkmaar voorspoedig van eene welgeschapene *DOCHTER*, mijn geliefde Echtgenoote JACOBA CORNELIA OLDENBURG.

F. M. AGHINA.

(3502) Heden morgen ten vier ure is alhier na langdurige ongesteldheid, doch tijdig voorzien geweest van de H. H. Sacramenten der stervenden, zacht en kalm ontslapen, de Heer ARIE REYNAARD, Landbouwer te Hazerswoude, oud nagenoeg 75 jaren, Weduwenaar van JACOBA NOOT.

De Uitvoerders van den Uitersten Wil,
A. VAN DER BURG.
J. H. ULJEE.

HAZERSWOUDE,
29 Nov. 1853.

Openbare Verkoop van Onroerend Goed.

De Notaris J. F. A. WEIJN, zal op Woensdag den 14 December 1853, des morgens ten 10 ure, in het Logement *DE ROODE LEEUW*, binnen de stad *Groenlo*, publiek en dadelijk finaal verkoopen:

Het van ouds bekende **LOGEMENT *DE ROODE LEEUW***, met **BIERBROUWERIJ**, waarin, met goed gevolg die bedrijven sedert jaren zijn uitgeoefend; bestaande in 4 BOVEN- en 4 BENEDENKAMERS, 2 KEUKENS; — voorts OPENPLAATS, TUIN en daarin geplaatst GEBOUW, annexe SCHUUR met ruime PAARDEN- en VEESTALLEN; SCHUURKEUKEN, BROUWERIJ en drie KELDERS; alles staande en gelegen binnen de stad *Groenlo*. — Voorts eenige BOUW- en WEILANDEN en TUINGRONDEN bij- en onder *Groenlo* gelegen.

Aanwijzing te bekomen bij de Eigenaren te Groenlo, en informatiën met *franco* brieven, ten Kantore van voornoemden Notaris J. F. A. WEIJN, te Groenlo. (3508)

J. F. VAN COOTH, F. T. EVERARD, B. LANGERHUIZEN, F. L. HOELEN, J. FEIJE, J. RUIJS JDZn., G. L. WURFBAIN, S WILLEUMIER Jr., T. J. B. WESTERWOUDT, H. J. VAN OGTROP, G. E. VAN RIET, H. F. KOEDIJK, H. B. LOMANS Bz., J. A. JOLLES Jr., A. J. B. VAN WAIJENBURG, W. M. G. HEUKENSFELDT, J. N. DE RIJK en E. P. M. HEUKENSFELDT SLAGHEK, **Makelaars**, zullen op Maandag den 5den December **1853**, des avonds na half zes uur, in het voormalige *O. Z. Heeren-Logement*, door den Notaris T. J. VAN RIET, doen verkoopen:

Een Kapitaal en kostbaar betimmerd **KOOPMANSHUIS** met HARDSTEENEN VOORGEVEL, **TUIN, TUINHUIS** en derzelver **ERF**, staande en gelegen op de Heerengracht, tusschen de Leidschegracht en Leidschestraat, in Buurt J J N°. 397. Breeder bij Billetten omschreven en te bezigtigen op vertoon van een toegangbillet, door eenen der bovenstaande Makelaars onderteekend. De bewijzen van eigendom en de Veilconditiën, zullen op den gewonen tijd, ten kantore van voornoemden Notaris te zien zijn. (3415)

AANBESTEDING.

Het KERKBESTUUR der R. C. Gemeente te *Langel* bij *Grave*, is voornemens, onder nadere goedkeuring op Dingsdag den 20 December 1853, des voormiddags ten Elf ure bij GERARDUS VAN ASTEN te *Langel*, in het openbaar aan te besteden:

Het Slopen der Oude en het Bouwen eener Nieuwe Kerk met Toren.

De bestekken liggen ter lezing in de navolgende Logementen als: te Grave, bij de Erven SCHONENBERG; te Ravenstein, bij L. BERBEN; te Boxmeer, bij P. J. RONGE; te 's Bosch, bij CHEVALIER; te Nijmegen, bij de Wed. TH. ARIENS; te Utrecht, bij de Wed. GERRIT DE GROOT; en te Langel, bij GERARDUS VAN ASTEN alwaar ook de teekeningen kunnen bezigtigd worden.

De aanwijzing in loco zal geschieden daags voor de aanbesteding door den Architect GERARDUS VAN VOGELPOEL van Utrecht. De bestekken zijn op franco aanvrage tegen betaling van *f* 1,25 verkrijgbaar bij de Weduwe J. R. VAN DIEREN te Grave. (3511)

Kostschool voor Jonge Heeren.

In de te *Brussel* gevestigde en door gansch *België* gunstig bekende school van de Gebroeders WUYTS, is tegen Nieuwjaar aanstaande gelegenheid voor eenige **JONGE HEEREN** om geplaatst te worden.

Godsdienst en Christelijke Opvoeding, gepaard met een grondig wetenschappelijk Onderwijs, maken het doel dezer inrigting uit; de Vakken van Onderwijs zijn: de FRANSCHE, NEDERDUITSCHE, HOOGDUITSCHE, ENGELSCHE en LATIJNSCHE TAAL, de CHRISTELIJKE LEERING, de LETTER-, SCHRIJF-, REKEN-, GESCHIED- en AARDRIJKSKUNDE, de BRIEVENSTIJL, het BOEKHOUDEN, enz.

Kost- en Leergeld is bepaald op 375 Nd. Gl.

NB. Die verdere inlichtingen wenschen te bekomen, vervoegen zich bij de Directeuren, Kogelstraat N°. 12, of *franco* te Etten aan de Heeren DE WOLFF, Secretaris, of G. KOOPMANS, Hoofdonderwijzer, bij wie tevens de Prospectus te bekomen is. (3453)

(3510) **H. A. ZWEERS**, Kalverstraat bij de Munt, 152, heeft de eer te berigten, dat bij hem voorhanden zijn, eene ruime Sortering van **BOEKWERKEN**, geschikt tot geschenken.

(3512) Up heden wordt uitgegeven:

HET VOORSTEL

VAN

MEESTER

J. R. THORBECKE

EN ZIJNE VRIENDEN,

DE

BESCHERMERS DES VLEESCHES.

Prijs 5 Cents.

Te UTRECHT bij KEMINK & ZOON en te bekomen bij de Boekhandelaren J. NOORDENDORP, C. L. BRINKMAN en H. HOVEKER te Amsterdam; M. WIJT EN ZONEN en H. V. VAN GOGH te Rotterdam; H. C. SUSAN en J. VAN GOLVERDINGE te 's Hage; P. ENGELS te Leijden; M. SMIT te Groningen; W. EEKHOFF te Leeuwarden; J. ZWART te Zwolle; VAN BENTHEM EN JUTTING te Middelburg; W. J. THIEME te ZUTPHEN; J. A. NYHOFF EN ZOON te Arnhem, enz.

St. NICOLAAS.

De volgende geïllustreerde werken zijn bij C. L. V[AN] LANGENHUYSEN te verkrijgen:

REVOLUTION d'Angleterre. Charles Premier. Sa Cour, son peuple et son parlement par PH CHARLES *f* 12

ROME. Souvenirs Religieux, Historiques, Artistiques, l'expédition Française en 1849 et 1850 . . *f* 9

HISTOIRE DE PARIS et de ses monuments, par Eug. LA GOURNERIE . . . . . *f* 9

L'Ingénieux Chevalier DON QUICHOTTE DE LA MANCHE, 2 volumes. . . . *f* 6

Idem Idem . . . *f* 6

NOUVELLE ÉCOLE DES MOEURS . . . *f* 2

ALLAN LE JEUNE DÉPORTÉ à Botany-Bay. *f* 2

LES FLEURS DE LA MORALE EN ACTION *f* 2

LE BUFFON DE LA JEUNESSE . . . *f* 2

NOUVEAUX VOYAGES EN ZIGZAG à la grande Chartreuse, autour du Mont Blanc etc., par R. TOPFFER Illustrés d'après les dessins originaux de TOPFFER *f* 12

VERSAILLES. Palais, Musée, Jardin . . *f* 11

ALPH. KARR. VOYAGE AUTOUR DE MON JARDIN *f* 11

IMITATION DE JESUS CHRIST, traduction nouvelle avec reflection par M. l'abbé G. DARBOY. Illustrations d'Overbeck; approuvé par Mgr. l'Archevêque de Paris . . . . . *f* 10

LA VIERGE. HISTOIRE DE LA MÈRE DE DIEU et de son culte par l'abbé ORSINI, nouvelle édition illustré *f* 14

LÉGENDE CÉLESTE. Nouvelle Histoire de la Vie des Saints, avec la Vie de notre Seigneur Jésus Christ, celle de la Sainte Vierge et le Précis Historique des Fêtes de l'Année; approuvé par Monseigneur l'Archevêque de Paris. Illustrations colloriées, 4 vol. en tomes . . . . . *f* 20

TRÉSOR DU BONHEUR sur la Terre. Collorié. *f* 5

» » Noir . *f* 2

VAN NOUHUYS. DE WAPENSMID EN ZIJN ZOON, 2 deelen met 7 platen van Ed. Dujardin . . . *f* 2.6[illegible]

DE WERKEN van den Kanunnik C. VON SCHMID, naar de laatste oorspronkelijke Hoogd. uitgave, door J. VAN DER LINDE, onder toezigt van den Hw. Heer F. VAN VREE, thans Bisschop van Haarlem. Met platen Houtgravures, naar de teekeningen van Gavarni enz. 18 deelen. In plaats van *f* 1.50 *f* 0.75 per deel alzoo de 18 deelen . . . . *f* 13

Enkele deelen a 90 Cents.

Deze werkjes zijn ook in geïllustreerde bandjes verkrijgbaar tegen *f* 1 per deel, afzonderlijke deelen à *f* 1.15

Voorts nog:

Verschillende Jaargangen van het ROOMSCH CATHOLIJK MAGAZIJN, ter verbreiding van [illegible]

In plaats van *f* 5 00 per jaargang *f* 1.00 met platen.

Bovenstaande werken leveren eene aangename, nuttige en godsdienstige lectuur op, zoo wel voor volwassenen als voor de jeugd, terwijl de prijzen allen zeer gering zijn.

Voorts een assortiment fraaije **PRENTENBOEKJES** met zwarte en gekleurde Plaatjes en geïllustreerde Bantjes.

PRIJS-COURANT DER WIJNEN VAN J. B. L. PICENI.

BIJ HET ANKER EN DE FLESCH,

STERKEN DRANK, LIKEUREN, ENGELSCHE EN BEIJERSCHE BIEREN ENZ.

hieronder vermeld, te bekomen in den kelder op de hoek Kolk en N. Z. Voorburgwal, N°. 47 en 364.

Lands- en Stads.Impostén, benevens de Flesschen zijn in de Prijzen begrepen.

ALLES TEGEN CONTANTE BETALING ZONDER KORTING.

ROODE BORDEAUX WIJNEN.				Ank	Flesch.		Ank.	Flesch.		Ank.	Flesch.
	Ank.	Flesch	Chambertin	*f* —	*f* 2.60	*Spaansche Wijn	*f* 50	*f* 1.25	* „ „ heel oude D	*f* —	*f* 2.25
*Medoc zonder lak	*f* 22	*f* 0.55	Chabli blanc vieux.	- 44	- 1.10	* „ „	- 60	- 1.50	*Witte Fransche Bwijn A.	- —	- 0.70
* „ zwart „	- 24	- 0.60				*Malaga 1re qté	- 44	- 1.10	* „ Barcelona „ B.	- —	- 0.80
* „ groen „	- 26	- 0.65	*Witte Wijn A.	- 20	- 0.50	* „ „	- 50	- 1.25	* „ „ „ C.	- —	- 0.9[illegible]
* „ rood „	- 28	- 0.70	* „ „ B.	- 30	- 0.75	* „ „	- 60	- 1.50	*Voorloop van „ of 3/6	- —	- 1.5[illegible]
St. Estèphe	- 32	- 0.80	* „ Bergerac	- 44	- 1.10	*Constantia.	- —	- 4.00	*Armagnac „	- —	- 1.00
St. Julien Côte Roti etc.	- 36	- 0.90	*Witte Graves.	- 36	. 0.90	*Tintwijn	- —	- 4.00	*Jamaica Rum en O. I. Arac	- —	- 1.10
Lynch Pauillac et Labarde	- 40	- 1.00	* „ Sauterne	- 36	- 0.90	KRUIDEWIJN.	- 36	- 0.90	*Sir. de Punsch van Rum	- —	- 1.15
Pommier Agassac	- 44	- 1.10	* „ Musc. Frontignan	- 52	- 1.30	Moselwijn	- 32	- 0.80	* „ „ „ Arak	- —	- 1.25
Villeneuve de Cantemerle	- 44	- 1.10	Champagne	- —	- 1.90	Bodenheimer Rhijnwijn	- 30	- 0.75	* „ „ „ Rum	- —	- 1.35
Château des 3 Moulins etc.	- 50	- 1.25	„ Mouss 1re qté	- —	- 2.10	Laubenheimer „	- 30	- 0.75	* „ „ „ „	- —	- 1.45
Barton Bangoa St. Julien	- 60	- 1.50	„ qté Supe blanc	- —	- 2.25	* 1846 „	- 32	- 0.80	*Slemp Siroop.	- —	- 1.40
Château Laffitte	- 80	- 2.00	„ „ „ „	- —	- 2.50	*Niersteiner „	- 36	- 0.90	*MEE	- —	- 0.30
„ Cantenac	- 84	- 2.10	* „ „ „ „	- —	- 3.00	*Rudesheimer Rhijnwijn	*f* 40	*f* 1.00	*Limonade.	- —	- 0.90
„ Margaux	- —	- 3.00	*Port à Port vieux	- 60	- 1.50	Scharlachberger „	- 40	- 1.00	*Extr. d'Absint Suisse	- —	- 1.65
*WITTE BORDEAUX.	- 38	- 0.95	* „ „ „	- 72	- 1.80	Marcobrunr. en Hochheimr.	. 50	- 1.25	*Kirschenwasser	- —	- 1.60
[illegible]			* „ „ „	- 84	- 2,10	Liebfraumilch	- 60	- 1.50	Sup. fijn Genua Olie	- —	- 0.90
Ermitage	- 54	- 1.40	*Xeres of sherry.	- 44	- 1.10	Geisenheimer	- 60	- 1.50	Bordeaux Azijn	- —	- 0.30
Cornas	- 40	- 1.00	* „ „	- 50	- 1.25	Rauenthr. Bergwr.	- 84	- 2.10	Wijn Azijn	- —	- 0.20
			*Tenerif.	- 40	- 1.00	Rudeshr. „	- 84	- 2.10	*Beste Genever	- —	- 0.55
BOURGOGNE WIJNEN.			*Madera A.	- 44	- 1.10	Johannesberger	- —	- 3.00	*Nieuwe Bessen	- —	- 0.6[illegible]
Beaune	*f* 50	*f* 1.25	* „ B.	- 50	- 1.25	Steiberger Cabinetwijn	- —	- 4.00	*Citroenbitter	- —	- 0.65
Pomard	- 68	- 1.70	*Dry Madera C.	- 60	- 1.50	*Cognac Brandewijn A.	- —	- 1.10	*Maag Elixer beste kwalt.	- —	- 0.90
Volnay	- 72	- 1.80	* „ „ D.	- 70	- 1.7	* „ „ B.	- —	- 1.25	*Hallo Helva (ofgr bitt)	- —	- 0.70
Nuits	[illegible]	- 2.25	* „ „ □	- 84	- 2.10	* „ „ oude C.	- —	- 1.50	Bisschop Essenz, 't flesje		0.30

ENGELSCHE BIEREN.

	Ank.	Flesch.
*Schotsch Ale.	*f* —	*f* 0.65
Brownstout en Lond. Port.	- —	- 0.60
BEIJERSCH BIER		
*Jopenbier.	- —	- 1.30
Hollandsch	- —	- 0.15
Gember	- —	- 0.15

FIJNE FRANSCHE LIKEUREN.

*Double Anisette Rouge et Blanc, Curaçao, Persiko, Eau d'Or, Eau d'Argent, Parft Amour, Crème de Vanille, Cr. de Rose, Cr. de Nogaux, *f* 1.50.

Cr. de Kirsch, extra Lekker *f* 1.[illegible] per Flesch.

DOUBLE LIKEUREN.

*Persico, Curaçao, Anisette, Framboisen, Peperment, Nagelen, Galdewater, etc. à *f* 1.10 per Flesch.

ORDINAIRE LIKEUREN.

*Witte en Roode Schillen, Anijs, Lawas, Carrewij, Borstwater à 75 cts. per Flesch. Cardemon à 80 cts. Bessensap à 35 cts. per Flesch.

BEMERKINGEN. Het bovenstaande alles verimpost en gebotteld op Flesschen zijnde, zoo kan het verlangde direkt *franco* aan huis bezorgd worden. Voor buiten Amsterdam zijn de Prijzen *f* 4 per anker minder, vrij aan boord. (De ledige Flesschen worden tegen 5 Cents en de halve Flesschen à 2½ Ct. per stuk in betaling aangenomen.) Per anker op ½ Fl. met 5% verhooging. — De met * vermelden [illegible] zijn ook bij enkele halve Flesschen voor de juiste helft verkrijgbaar.

NB. Alle verdere onkosten van [illegible] vracht van Retourzendingen van Manden en Flesschen etc., komen ten laste van Committenten, welke tevens herinnerd worden dat de Betaling à Contant geschieden moet, of dat [illegible] de gelden de eerstvolgende reis mede brengen, zoo het niet betaald is bij het ontvangen aan boord, hetwelk het verkieslijkst is.

PS. De Kelders zijn open van des morgens [illegible] uren. *Voor* en *na* dien tijd vervoege men zich aan het Woonhuis en Slijterij boven den kelder, N°. 47, alwaar de Prijscouranten *gratis* te bekomen is. (3236)

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.